

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések egység szerint.

A nyílt tér sora 1 korona.

A paraszt hitbizománya.

A mai demokratikus világban, amikor mindenki, aki modern embernek tudja magát, a hitbizományok ellen menydörög és eltöröndönek hirdeti ezt a középkorból fennmaradott intézményt: érdekes ellentét a közfelfogással szemben az a körülmény, hogy az egész magyar közvélemény, még a legradikálisabb demokraták is örömmel üdvözlik egy új hitbizománynak eszméjét, amely eszme lehetőleg már az ősz folyamán tényre válik s bevonul törvénytárunkba. A homesteadot, magyarul paraszt hitbizományt mindenki úgy üdvözli, mint a magyar kisbirtokosság védőbástyáját, amely hivatva van megőrizni és fenntartani a kisbirtokot mind a tulajdonosnak, mind utódainak. Ez a felfogás helyes is, mert a homestead valóban az aminek hirdetik.

Günther Antal igazságügyminiszter aki hivataloskodását már egy maradandó emlékekkel, a végrehajtás reformjával örökítette meg, az ősszel terjeszti a magyar törvényhozás elé a homesteadról szóló törvényjavaslatot, amelyet valószínűleg egyhangú lelkesedéssel magáévá tesz minden arra hivatott fórum. Ennek a javaslatnak

főintézkedése az, hogy hitbizomány, vagyis ahogyan a javaslat nevezi, családi otthon alakítható minden tizenkét holdas birtokból, amely egy gazda tulajdonát képezi és tehermentes. Az ilyen családi otthon magánkövetelések fejében eladni nem lehet, csakis a föld jövedelmeit lehet bizonyos időre lefoglalni úgy, hogy a családi otthon nem lehet kihuzni a gazda lába alól.

Ha a mélyére hatolunk ez intézkedés jogi és anyagi következményeinek, akkor látjuk, hogy ez nemcsak gyökeres változást idéz elő a falu életében, de különösen az átmenetben nagyon sok zavarnak, kuszaságnak lesz az okozója. De mikor a nagy cél lebeg előttünk, hogy a magyar föld megmaradjon a magyar nép birtokában, akkor szembe kell néznünk mindenféle időleges kellemetlenséggel és meg kell hozni érte minden fáradságot minden áldozatot.

Gondoljuk el, hogy évente több ezer kisbirtok fölött ütök meg a dobot és hogy a kedvezőtlen gazdasági viszonyok következtében még adósságmentes birtokokat is eladnak tömegesen, melyeknek tulajdonosai azután a kapott pénzzel kivándorolnak Amerikába; gondoljuk el, hogy az

uzsorások és a könnyelmű adósságcsinálás szelleme mennyire karmai közé kapta a magyar kisbirtokos osztályt. Gondoljuk el, hogy mindezeknek a végzetes körülményeknek vége szakad, mihelyt a kisbirtok családi otthonná alakul át.

A javaslatnak hiányosságát látjuk abban, hogy a családi otthon alakítását a földtulajdonosok tetszésétől teszi függővé. Véleményünk szerint családi otthon kellene alapítani a törvény erejénél fogva minden 12 holdas parasztbirtokból és így elérnők azt, hogy a magyar kisbirtoknak több mint 65 százaléka hitbizománnyá alakulna át, amelyhez senki sem férhet és amely sértetlenül szállna át fűre és unokára. Véleményünk tehát az, hogy célszerű lenne, ha a javaslat kötelezően írná elő a családi otthonok alakítását.

Ha pedig ez lehetetlen volna, akkor erkölcsi kötelessége minden bírónak, tanfőnöknek, jegyzőnek, papnak, szolgabíróknak, újságnak és mindenkinek, akinek a néppel érintkezése van, hogy a legmesszebbre menően agitáljon a kisgazdák között, hogy minél hamarabb megalakítsák a maguk családi otthonát. Csak így menthetjük meg a magyar földet a magyar nép

A két öreg.

Öreg volt már mind a kettő. Galambfehér mind a kettőnek a haja, lágy, jóságos mind a kettőnek a tekintete. Hatvanon jóval felül mult már a férfi s az asszony sem sokkal fiatalabb. Ajkukon örökös volt a mosoly, örökös a vidámság, a gyermeki jókedv.

A két öreg az ablaknál ült, kéz a kézben, szorosan, egymás mellett, mintha a hosszas távollét után mosolygó öregségükben akarnák pótolni azt, amit ifjú korukban elmulasztottak: egymásé lenni, egymásé örökre, elválaszthatatlanul. Kénn tavasz volt, napsugaras, virágos tavasz. Már a nyíló akácok, fűrtős virágait millió döngicselő méhecske röpökölte körül. Örömmámorban uszott az egész nagy természet. A lány tavaszi szellő megrabolta a rózsát, a jácsintot s illatukat szétszórt a levegőben, mintha csak szépséges, jókedvű lüdürekes illatos parfümökkel hintették volna be az egész nagy világot.

— Mikor még mi is fiatalok voltunk . . . szőlt az öreg asszony.

— Igen, — szőlt a férfi, — mikor még mi is dalt zengtünk a szerelemtől, mikor még mi is epedtünk a szerelem édes csókja után, mikor még mi is fiatalok voltunk, vidámak és bohók.

— Arany idők, — drága fiatalság, mi nem élveztük örömeit. Nekünk csak bánatot hozott a tavasz, szomorúságot a nyár, bűt a lombpergető ősz és lemondást a tél.

— Megöregedtünk, régen elmúlt a mi ifjuságunk. Szép emlékek, kora lemondásról.

— Hogyan is volt? Régen volt — de igaz volt.

Tizenhétéves volt a leány, huszonkettő a fiú. Mind a kettő színivendék volt. Mind a kettő előtt szép jövő ábrándos képe lebegett. Ofelia akart lenni a leány, Othello a fiú. Együtt szerepeltek az életet jelentő színpad deszkáin, együtt játszották, vagy csak akarták játszani az élet drámájának nehéz szerepeit is. Hányszor megdobbant mind a kettőjük szíve, mikor csak játékból suttogtak egymásnak szerelmes, édes szavakat, hányszor szőkött arcukba az ártatlan szerelem hatása alatt a vér, mikor csak játékból csókolták meg egymás igazi csókra vágyó ajkát, oh hányszor, hányszor szerették volna egymásnak elmondani, hogy szeretlek, szeress te is, — de az élet igazi színpadán gyáva volt mindegyikük, esendes, szótalan a fiú is, a leány is. Pedig szerették egymást nagyon, csak nem merték egymásnak bevallani.

Iluska, így hívták a leányt, valahol a külvárosban a negyedik emelet egy udvari szobájában lakott. Nagyon kicsi volt a szoba, négy lépés a szélessége alig öt a hossza. Egyetlen ablaka a háztetőkre nézett; minden felől csak piros, meg fekete háztető, meg kémény, melyeknek fojtó füstje mind az ő szobájába verődött.

Elemér, az volt a fiúnak a neve, mindig hazakisérte az iskolából Iluskát. Szótlanul haladtak egymás mellett a köruton, messze, messze, egész Iluska házáig. A szívek tele volt reménnyel, szerelmes, édes gondolatokkal, a jövő bűvös terveivel, de az aj-

kukra nem jött hang, egy megváltó, boldogító szó. És ez így tartott hosszú, hosszú ideig.

Mikor Iluska fölért szobájába, leült ablaka elé, tekintete messze szállt a háztetők fölött valahol máshol, más világban, ahol szeretik egymást az emberek, ahol nem gyávák egymásnak megvallani szerelmüket.

Elemér ezalatt föl és alá sétált a ház kapuja előtt. Agyában száz gondolat jár örültes táncot, száz gondolat száz újabb gondolatot szült, melyek megegyeszer és megegyeszer és százszor inkább felkeltették égő szerelmét.

Oh hányszor akarta neki mondani: — Iluska kisasszony! — Vagy nem, ez nagyon hideg, — hisz kollégák voltak, talán így. Édes Iluskám!

— Nem lehet, így meg nagyon is bizalmas; ennyire még nincsenek. Végre megállapodott a megszólításban. Így fog neki szólni:

— Iluska! Hallgasson meg, nagyon fontos mondani valóm van önnek.

Iluska tán így felelt volna.

— Beszéljen, Elemér, hallgatom.

— Nem tudom, észrevette-e már rajtam, óh, bizonyára észrevette, hogy — hogy én önt végtelenül, nagyon-nagyon szeretem.

Iluska erre lestítette volna a szép szemét, elpirult és — mélyen hallgatott volna. Elemér pedig így folytatta gondolatait.

— Nem vagyok már gyerek, pár hónap múlva kilépek a világot jelentő deszkákra, — ez az általános frázis nagyon tetszett neki, — s önálló ember leszek. Oh, Iluska, játsszuk végig együtt az élet nehéz szerepét,

számára, csak így érhetjük el azt az ideális célt, hogy idővel jólét és nyugalom költözik a faluba, amelyet a parasztra nehezedő százféle teher, a könnyelmű adósságsinálás és a szocialista izgatás oly alaposan feldúltak. A családi otthon új szociális politikát inaugurál, amely konzervatív irányú ugyan, de annál biztosabb és nyugalmasabb.

A város téglagyára.

Ramassetter Vince nemcsak mint a város nagy jótévője méltó örök hátlára és dicséretre. Elismerés illeti azért is, hogy széles látókörrrel mindenre kiterjedő figyelemmel és jövőbe látó tekintettel szinte a közelet és a város fejlődésének minden ágát felkarolta és szeretettel és áldozatkészséggel gondozta. Fejlesztési akarta szülővárosát abból a szempontból is, hogy új és új házak épüljenek és a régi, sem az egészségi, sem a mai izlésnek meg nem felelő épületek modern házakká alakuljanak át. Hogy az építő kedvet fokozza, a városnak hagyta téglagyárát s több hold földjét, meghagyva, hogy helybeli lakosok a téglát, cserepet az előállítás árán kapják.

Nagy segítség volt ez mindazoknak a városi lakosoknak, akik építettek.

De a téglagyár hosszú időn át a város jövödelmét is gyarapította, mert a városi, kitünő minőségű téglák és cserep a vidékiek részéről mindig nagy keresletnek örvendett.

Ma már azonban odajutunk, hogy ez a jövödelmi teljesen a kutba esik. A fa folytonosan drágul, a munkabérek egyre emelkednek, ennek arányában emelni kell a téglák és a cserep árát is.

Ez az emelés az utóbbi év alatt oly gyakran és rohamosan történt, hogy a városi téglák nemaddig teljesen elveszti piacképességét, a versenyben alul marad s ekként a város a jövödelemtől teljesen elesik.

Ekképpen odajutunk Sümeg, hogy egyik nevezetes bevételi forrása bedugul, holott más községek újabban éppen egyes iparágak házi kezelésével biztosítanak maguknak jövödelmet s ezáltal a lakosok községi adóját csökkenteni tudják.

Sümeg képviselőtestületének is módot kell keresnie, hogy a téglagyár jövödelmét a városnak továbbra is megmentse. Megmentheti akképpen, hogy régi rendszerű téglagyárát a mai kornak megfelelő körkemencévé alakítja át.

Ma a téglát fával égetni annyi, mint a villamosság korszakában mecsekkel világítani, a gőz korszakában Sümegről Budapestre parasztkocsin utazni, a vas korszakában fatengelyes szekéren járni.

Hozzáértő szakemberek nem egyszer számszerű adatokkal mutatták ki lapunkban, hogy a téglagyár csakis akkor lesz a városnak ismét egyik áldása, ha a mostani drága üzemmel fölhagyva, a jóval olcsóbb és sokkal nagyobb eredményt produkáló kőszéntüzelésre térnek át.

Eddig az eredmény egy bizottság kiküldése volt. Bizottságba fulladt a téglagyár átalakítása is, mint ahogyan oly sok üdvös tervnek volt biztos temetője a bizottság.

És mi mégis bizottságot kérünk a képviselőtestülettől. De olyan bizottságot, amelyik komolyan veszi dolgát s megbízatásának megfelelően akar is, tud is. Ez a bizottság azután tanulmányozza a téglagyár kérdését alaposan, hányja-vesse meg a kérdést min-

den tekintetben s tanulmányainak eredményét terjessze a képviselőtestület elé.

Ma még sikerre vezethet ez a fáradság s meg lehet menteni a téglagyárát a város lakosságának és pénztárának javára. Rövid idő múltán — meglehet — a legjobb szándék, a legtalpraesettebb terv se valósulhat meg s akkor Ramassetternek ez a szép alapítványa s hozzáfűzött intenciói is mind megsemmisülnek s a puszták, kihalt téglagyár a mai kor éhhalálát hirdeti az utókornak.

Forgács.

Tegnap érkezet volt Rümegen a vármegyei telefon-hálózat létesítése érdekében. Róla a *Hírek* rovata emlékezik meg. Mi most csak Sümeg szempontjából szólnunk egy-két szót, mert ott szerepel a mai gyűlés tárgysorozatának első pontjában.

Reméljük, Sümeg képviselőtestülete elég intelligens testület lesz arra, hogy a telefont megszavazza.

Lapunkban több cikkben fejtettük ki a telefon nagy hasznát. Jelentőségében szinte fontosabb, mint a posta és a telegráf, mert gyors mint a gondolat, sokszor pedig az idő: — minden.

A közigazgatás, az igazságszolgáltatás, a községi élet, a kereskedelem, az ipar, a gazdaság eminens érdekei fűződnek ma már a telefonhoz, amikor szinte percek is nevezetes újabb és újabb változásokat szülnék.

Zala még hátra van a telefon terén. Benne hátra van, mint akármelyik Isten háta mögött való falu, Sümeg is. A mai gyűlés feladata, hogy Sümeget ebből a maradiságból kivezesse és belevonja a telefon útján is az országos és világforgalomba.

Szertelenül olcsó a marha.

A hus meg drága.

Ebből, úgy-e, kész a háború. Folyik is a harc egyrészt a mészárosok, másrészt a hatóságok és a közönség között. Mert hát a mészárosok kemény legények, nem egy-

fejezzük be mi Rómeó és Julia félbenhagyott szerepét s legyünk boldogok együtt, örökre. Vagy, — gondolta tovább csüggedten, — ha nem szeret, mondja meg azt is, hogy ne kelljen szegény szívemnek sokáig kétségek között vergődnie.

— Iluska erre már bizonyára nekibátorodott volna, ráemelte volna ábrándos tekintetét s ezt mondta volna:

— Elemér! Régen vártam már magától ezeket a szavakat. Régen vártam, mert, — mert én is szeretem magát, szeretem titkon, már első találkozásunk óta s oly boldog volnék, ha...

Elemér mint az örült rohant végig az utcán, szeméi csillogtak, a kezével össze-vissza hadonászott, úgy, hogy az emberek megfordultak utána s vagy kacagtak, vagy akiket oldalba taszított, dühösen morogtak rája.

Másnap, harmadnap ugyanez történt. — A napok, a hónapok multak, eljött a nyár is, az iskolát bezárták, válniok kellett. Iluska odahaza vánkosaiba temette az arcát, sirt, könnyezett keservesen, mert azt gondolta,

hogy nem szereti az, akiért szívesen feladná életét, egész jövöjét. Elemér meg százszor is megkísérelte, hogy bevallja neki szerelmét, de gyáva volt, gyáva, s szerelmes ifjú szíve nem tudta volna elviselni a visszautasítást. A lány ment jobbra, a fiú ment balra, szívük tele szerelemmel, tele csalódással, lemondással.

Multak az évek. — Mikor ismét összekeverültek, — bizony már mind a kettőnek hájában ezüstsálak csillogtak. Mind a kettőnek szíve nagyot dobant, mikor viszontlátták egymást, kacagtak, talán titkon még egy eltévedt könnycsepp is csillogott szemükben.

— Vacsorázzunk együtt, — szólt Elemér, hisz annyi mondani valónk van egymásnak. A pezsgőnél azután Elemér, az agglegény, ki már jóval felül volt az ötvenen, így szólt Iluskához, a vénleányhoz.

— Emlékszik még rá, Iluska. Mikor még gyermekek voltunk, hogy szerettem én akkor magát,

— Igen, — mikor még gyermekek voltunk, — szólt elmélázva a vénleány, — én is sze-

rettem magát, nagyon szerettem.

— De én gyáva voltam bevallani. Ön mennyit szenvedtem. Hány keserves éjszakát töltöttem álmatlanul. Hányszor megbántam gyávaságomat. De pótoljuk ki most azt, amit akkor elmulasztottunk. Iluska, legyen a feleségem.

A vén leány rávette tekintetét az agglegényre.

— Már késő, kedves barátom. Miért nem szólt akkor, vártam, epedve vártam; lássa, előtte volt a pezsgő s maga nem üritette ki. Rózsa voltam s maga nem tüzdött a keblére, most már késő. Megöregedtünk.

— De tán nem késő még. Ha nem szakítottuk le a tavasz rózsáját, ápoljuk az ősz virágát, talán lesz még számunkra is illata.

A domonkosok templomában egy öreg pár esküdt egymásnak örök hűséget.

Somogyi Gyula.

Berger Alfréd fogművész fogorvosi intézete BUDAPEST, VI. Teréz-körút 6.

A nyári idény alatt Keszthelyen.

Fogtömések: cement-, porcelán-, amalgam- és aranyból. Fogak és fogsorok mesteri kivitelben. Szájpadlás nélküli fogak, aranykoronák, hidmunkák s minden e szakmába vágó dolgok készítése. Javítások 3 óra alatt készülnek el. Villanyerőre berendezve.

Június 25-től kezdve augusztus hó végéig terjedő működését megkezdte. — Fogadó órák d. e. 9—12 és d. u. 2—5 óráig Erzsébet királyné-ucca 29. a Schleiffer-féle villában, Keszthelyen.

könnyen engedik ki a mai kedvező helyzetet kezükből.

A küzdelem tart Sümegen is. Igaz, a mézárások ott a városházán leszállították a hus árát (pauzások mondják, hogy a székben nem), de a közönség nincs megelégedve. Azért lesz ma a képviselőtestületben is szó a húsról, esetleg hatósági szék fölállításáról.

Sokan nem bíznak a hatósági székben. Azt mondják, Sümeg kicsiny erre. De hogy kicsiny! Tessék csak kötelező aláírásokat gyűjteni s a dolog megy mint a karikacsapás.

Azután meg mit veszt vele a város? Semmit. A mult számunkban ismertett rendelet szerint augusztustól fogva úgy is hatósági husszék állítandó, hát minek álljon ott üresen, mérjen benne húst a város mézárása.

De csak addig, míg szükség lesz rá!

Bárd.

H I R E K.

— **Kitüntetés.** A római pápa *Hornig* Károly báró veszprémi megyés püspök föltérjesztésére *Rédey* Gyula apát veszprémi érkanonokot pápai prelátussá nevezte ki.

— **Egyházmegyei kinevezés.** A megyés püspök *Kéri* Gyula szentbékai plébánost a monostorapáti esperesi kerület helyettes esperesévé és tanfelügyelőjévé nevezte ki.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Hollós* Gyulát, a sümegi állami alreáliskola rajztanárát a lugosi állami főgimnáziumhoz helyezte át. A miniszter *Hollós* helyébe *Hochsinger* Miklós lugosi főgimnáziumi h. tanárt nevezte ki rendes tanári minőségben.

— **Szolgabírák áthelyezése.** A főispán *Farkas* Kálmán tapolcai tb. főszolgabíró és *Botka* Andor novai szolgabíró kölcsönösen áthelyezte.

— **Változás a sümegi ferencrendiekben.** *Börzsey* Tivadar sümegi ferencrendi házfőnök adminisztrátornak, *Kraxner* Kárisztrán vikárius pedig káplánnak és hitoktatónak ment Nagykanizsára. Sümegen házfőnök *Rogovszky* Honorát, vikárius *Benedek* Paskál lett.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter *Balassy* Miklós zalaegerszegi pénzügyigazgató helyettesét és *Kádár* Ignác pénzügyi titkárt pénzügyi tanácsossá nevezte ki.

— **Személyi hír.** *Malonyay* Dezső, a kiváló író a hét folyamán Sümegen tartozkodik, hogy a magyar nép művészete című korszakos munkájához adatokat gyűjtsön. Itt időzéséről jövő számunkban bővebben megemlékezünk.

— **Eljegyzés.** Makkoshetyei *Hettyey* János m. kir. honvéd hadnagy (Sümeg) és Komáromi *Szép* Margit (Kőszeg) jegyesek. — *Berger* József Zalaegerszegről eljegyezte *Scheiber* József népbanki könyvelő kedves leányát, *Ilonkát*. — *Csizmazia* István helybeli vas- és fűszerkereskedő eljegyezte *Tóth* György kedves leányát, *Mariskát*.

— **Magyar név.** A belügyminiszter megengedte, hogy Wamberg (Wamberger) Sándor nagykanizsai lakos vezetéknévét *Vámber*-re magyarosíthassa.

— **Községi gyűlés.** Sümeg képviselőtestülete ma vasárnap d. e. fél 11-kor rendkívüli közgyűlést tart. Tárgyak: A telefonhálózatnak tárgyalása. 2. Hatósági mézárások fölállításának tárgyalása. 4. A polgári leányiskolai épület átalakítása. 5. Az építészeti alapnak a Ramassetter szobor földözésére leendő fordítása. 6. Illetőségi ügyek. 7. Fuksz és Gross kérényve a téglárák megállapítása ügyében. 8. Indítványok.

— **Az állami iskola építése.** A sümegi államosító bizottságnak az iskolaépítésre felügyelő albizottsága július 19-én *Lukovich* Gábor dr. elnöklésével gyűlést tartott. Ezen az elnök hivatalozva a közönség s a bizottság tagjai körében fölmerült aggodalmakra, amelyek különösen a kő alkalmazására és

a téglá minőségére vonatkoznak, a gyűlést intézkedésre hívta föl. A gyűlés abban állapodott meg, hogy a zalaegerszegi államépítészeti hivatal főnökét felülvizsgálatra kéri meg. A kérelemre a főnök Puskás mérnököt, küldte ki, aki az egész építést ellenőrzi. Az építő bizottság folyó hó 23-án Puskás mérnökkel és a vállalkozóval gyűlést tartott. Ezen Puskás mérnök kijelentette, hogy az eddigi építés, valamint a használt anyagok teljesen megfelelnek, érte a felelősséget viseli, ha azonban a bizottság tovább is aggodalmukat táplál, abban az esetben a használt téglából küldjön 10 darabot az országos vegyvizsgáló állomásnak 50 K vizsgálati díjjal vagy kérjen a felülvizsgálatra szakértőt. Ezt a kijelentést a bizottság jegyzőkönyvbe foglalta s ezzel az ügy befejezést nyert.

— **A gondnokság gyűlése.** A sümegi állami népiskola gondnoksága folyó hó 18-án *Németh* János elnök vezetésével gyűlést tartott. A gyűlés a tanfelügyelő rendeletére kimondta, hogy a kisdedovó törvényes szünete ezután is január hónapja lesz, mivel azonban most még egy helyiségben két óvodó működik s a gyermekek száma is csekély, azért az óvodók által kért egy-egy havi rendkívüli szünet megadását javasolja a tanfelügyelőségnek. Az állami kisdedovó költségvetése kiigazítás és pótlás végett visszakereszt. A javított s a szükséges pótlásokkal ellátott költségvetést a gondnokság ismét fölterjesztette. A kisdedovó fölszerelését akkor kéri a gondnokság a vallás- és közoktatásügyi minisztertől, majd ha a második óvó is épül. Ezután *Németh* János elnök tudatta, hogy az elnökségről lemond, azonban mint plébános a gondnokságnak azután is hivatalból tagja maradván, az iskola ügyeit gondos figyelemmel kíséri s töle telhetően ápolni fogja. A gondnokság több tagja iparkodott az elnököt maradásra bírni, ő azonban ismételtén kijelentette, hogy lemondásához ragaszkodik s ezt a tanfelügyelőségnek bejelenti. A gyűlés e kijelentést sajnálattal tudomásul vette s ezzel véget ért.

— **A balatoni vasut.** A balatonparti vasút építése szépen halad előre. Valószínű, hogyha semmi közbe nem jő, akkor a jövő évben már ezen a vasuton jöhetnek a zalai partra, a fürdőzők. Remélték ugyan, hogy a vasút már az idén készen lesz, ámde a talajviszonyok következtében a földmunkálatok sokkal nehezebben haladnak, mint azt a vállalkozók kiszámították és sok nehézséget okoznak a munkáviszonyok is. Ugyanis odavaló munkásokat nem lehet kapni, mivel ezeknek sokkal jobb keresetük van a szőlőkben, ahol keresetükön felül naponként még 1-2 liter bort is kapnak, ezért a munkásokat máshonnan kell hozatni. Jönnek is szivesen, ámde midőn ideérkeznek, csalódottan látják, hogy bár szép napibérük van, az itt uralgó drágaság miatt mit sem takaríthatnak meg. Ezért aztán ugyancsak változnak a munkások. Az új vasút a fehér- és tolnavármegyei helyiérdekű vasutak Bőrgönd állomásából kiágazólag, a cs. kir. szabdeli vaspályatársaság Szabadbattyán állomásán Polgárdin, Kenesén, Almádin, Alsó-Örsön, Balatonfüreden és Badacsonyon át a dunántúli helyiérdekű vasutak Tapolca állomásáig fog vinni. Mellélag lesz a vonalból Alsó-Örs és Almádi között Veszprémig. A bőrgönd-tapolcai vasúti vonalon a vonatok óránként 60 kilométernyi sebességgel közlekedhetnek majd. A bőrgönd-tapolcai rész 117, a veszprémi kiágazás 16 kilométer hosszú lesz. Tapolcán csatlakozás lesz Keszthely, illetőleg Ukk felé, Veszprémben pedig Jutason át Celldömölk, illetőleg Győr, Hegyeshalom, Pozsony felé. Nem egy helyütt már az állomási épületek és őrházak építésén munkálkodnak. Bőrgöndnél már vagy 15 km hosszúságban teljesen kész a pálya.

— **Ingyen beszélgetés a balatoni körtelefonon.** A kereskedelemügyi miniszter a Balatoni Szövetség előterjesztése a balatoni körtelefonhálózatba bevont városok és községek egymásközi forgalmára nézve elrendelte, hogy Alaga, Almádi, Balatonberény, Balatonföldvár, Balatonfüred, Boglár, Fonyódfürdőtelep, Gyenesdiás, Kenese, Keszthely,

Lepsény, Polgárdi, Szántód, Szentkirályszabadja, Siófok, Veszprém és Székesfehérvár távbeszélő középpontok bármelyikének előfizetője jogosítva van arra, hogy a megállapított környékbeli előfizetési díjért, külön beszélgetési díj felszámítása nélküli válthat beszélgetést. A beszélgetési idő egynél 5 perc. Az előfizetési díj egy évre magánosoknak 240 korona, hatóságoknak, hivatatoknak, jótékony célú intézeteknek stb. 120 korona, nyilvános jellegű helyiségeknek 360 korona. Nem előfizetők a nyilvános állomásokon öt percenként egy korona díjat fizetnek.

— **A telefon érdekében.** A vármegyei telefonhálózat megépítése érdekében a vármegye alispánja rendeletet adott ki. Ez a rendelet bőven ismerteti a hálózat megépítésének módjait, a községekre és magánzóokra eső terheket s föl hívja a járás főszolgabíróját a községeket, nyilatkozzanak, hogy a telefont bevezették-e. A rendelet foganatosítása érdekében Súlyomy Tivadar főszolgabíró tegnap délelőtt 9 órára Sümegre értekezletet hívott össze. Az értekezleten nagy számban vettek részt. Ott voltak a községek bírái és jegyzői, továbbá Sümegről és a környékről számos érdeklődő. A főszolgabíró üdvözölte a megjelenteket, az értekezletet megnyitotta s fölolvasta az alispánnak fentjelzett rendeletét. Hosszas megbeszélés és kérdegetés után végre az értekezlet lapunk szerkesztőjének indítványára kimondta, hogy elvben pártolja a telefon nagyfontosságú ügyét, azonban az ügyben érdemileg nem határozhat, hanem megkéri a főszolgabírót, hogy megfelelő felvilágosításokkal a rendeletet a községekkel közölje. A jegyzőkönyv hitelesítésére Tarányi Ferenc dr. és Lukovich Gábor drt megválasztották s ezzel az értekezlet véget ért.

— **A pápa-sümegi vasút.** Megirtuk a vármegye határozatát, hogy a pápa-sümegi vasútra kilométerenként 6.000 koronát szavazott meg. Az egész összeg 90.000 korona s ezt abban az esetben is kifizeti a vármegye, ha csak a Zalamegyére eső részét építik ki. E költséget a vármegye vasúti pótdózájának 1%-kal való fölemeléséből földözik.

— **A tanítók harmadik korpótléka.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratban értesítette a vármegyét, hogy törvény szerint a harmadik ötödéves korpótléka mindazon községi és felekezeti tanítók igényt tarthatnak, akik 1893. október 1. óta megszakítás nélkül tanítanak. E korpótlékok 1908 okt. hó 1-től esedékesek. A miniszter föl hivta az iskolafenttartókat, hogy korpótlék kiszolgáltatásáról haladéktalanul gondoskodjanak, s amennyiben anyagi körülményeik ezt meg nem engedik, államsegélyért folyamodjanak. Ott, ahol a korpótléket eddig is államsegélyből fedezték, semmiféle okmányt nem kell mellékelni, csak az iskolaszéknek kell igazolnia, hogy az illető tanító a kérelmezés idején az iskolánál működik. Az államsegély iránt való kérvények augusztus hó végéig lerjesztendők föl a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez.

— **A munkaalkalmak bejelentése.** A földmivélsügyi miniszter, minthogy az Amerikából való visszavándorlás szünet nélkül tart s igen sok munkakereső érkezik hazra, fölkeri az illetékes köröket, sziveskedjenek működésük területén a munkaadókat alkalmas módon föl hívni, hogy a földmivélsügyi miniszterium munkásügyi osztályával (Budapest Országház-tér) közvetlenül levélben, táviratban vagy távbeszélőn közöljék: milyen munkásokra van szükségük s milyen bérfeltételek mellett hány munkást volnának hajlandók alkalmazni? A bejelentés a munkaadókat nem kötelezi arra, hogy a munkaalkalmakra csak visszavándorlókat alkalmazzanak s addig, míg ilyenek nem jelentkeznek, más munkást ne fogadhassanak fel, a munkaadó bejelentés után is bármikor s bárkit felfogadhatnak, zavarok megelőzése céljából ilyen esetben csupán azt kell bejelenteni, hogy az időközben visszavándorolt munkások részére kínált munkaalkalom már nem áll fenn. A bejelentett munkaalkalmakról a visszavándorló munkásokat a bel-

ügyi és kereskedelemügyi miniszterekkel egyetértően szervezett közvetítőkirendeltségek azzal érteftik, hogy mielőtt a munkahelyre elindulnának, vagy közvetlenül maguk irjanak, vagy a községi elöljáróság vagy a földművelésügyi minisztérium munkásközvetítési osztálya útján előbb irassanak levelet ahhoz a munkaadóhoz, akihez munkába öhajtanak állani, azért, hogy a részletes feltételekre nézve egymással tisztába jöjjenek.

— **Faragó juhászlegény.** Egyszer megírtuk, hogy Keszler József helybeli juhász micsoda szép dolgokat farag egyszerű bicskájával. Most megírjuk, hogy Keszler ugyancsak ügyes tanítványra akad **Lengyel József** máriamajori juhászlegény személyében, aki nemaddig kitesz mesterén is. A héten egy tarkaszínű botra figyelmeztettek, amelyet Lengyel faragott. Ez a bot élő bizonyossága annak, hogy a népies művészet nem halt ki még ma sem a mi pásztor népünkől, nem tudta kiirtani a modern élet, a gyárpar, a vasparipa meg a gseft. Akinek lelkébe belelehelte a magyarok Istene, kihajt az onnan mint a rét virága. A bot igazán szép példánya a pásztor-műfaragásnak. Levelek és virágok keretében ott van a római pápa, a magyar király, a miséző pap. Egyéb alakjai is vallásos és magyar érzésből fakadnak. A magyar címer és kereszték díszítik a botot. A bot alját szájában hékat tartó kígyó fonja körül, tekervényei között levelek, virágok. Más ügyes dolgokat is farag Lengyel, aki most nemzeti pántlikát visel kalapján, mert besorozták katonának. A kaszárnyának is érdekes alakja lesz a műfaragó pásztor gyerek, akár otthon a majorjának.

— **Az utazó diákok ellen szigorú intézkedést** tett a kultuszminiszter. Komárom város közg. bizottsága írt fel a pénz és felügyelet nélkül való utazgatás ellen. Figyelmezteti arra az erkölcsi veszélyre, hogy az ifjak útközben szorultságból kéregetnek s hogy ez a koldulás jellegével bíró kéregetés kiöli az ifjakból a szeméretet s az önértéket s mert gyakran kénytelenek útszéli csárdákban időzni, éjjelezni, az ott hallott és látott dolgok az ifjak lelkiületére s fizikumára egyaránt káros következtetésű lehet. A minisztérium utasította a középiskolai igazgatókat, hogy az ily pénz és kellő felügyelet nélkül való s önértéket ifjakhoz nem illő utazgatást tilítsák el.

— **Léghajó.** Évekkel ezelőtt sok léghajó vonult át vidékünkön. Azután egy darabig szünetelt, vidékünkön nem mutatkoztak a levegő utasai. Folyó hó 24-én délután 5 óra tájban Rigács fölött mintegy toronymagasságnyra leereszkedve, ismét megjelent egy léghajó, három férfi ült kosarában, akik szöriák le a homokot, mire a hajó nagy magasságba emelkedett föl. A szél gyorsan vitte Gyömörő, Mihályfa, Csehi fölött át, míg délnek eltűnt a látóhatárról.

— **Madáritás.** Szelestey Géza, a Tala-bér-féle vendéglő és a lövökert bérlője egy sárga rigót (aranyáringót) lőtt le a kertben főber fegyverrel. Szelesteyt azért a helybeli főszolgabírónak bejelentették. A főszolgabíró Szelesteyt az enyhítő körülmények figyelembe vételével 8 koronára büntette.

— **Takarományhiány.** A nagy takarományhiányra való tekintettel a földművelésügyi miniszter megengedte, hogy a községi erdőkben lombot szedjenek s az alkalmas vágásokban legeltessenek.

— **Csöndélet.** Egyik másik éjszaka ugyan-csak lármások Sümegnek egyébként oly csöndes uccái. Zajos mulató csoportok zavariják a lakosság éjszakai nyugalalmát. A rendőrségnek sok dolgot adnak a lármás csoportok. De már ráuntak s a rendőrség vezetője elhatározta, hogy kemény kézzel fojtja el az éjszaka uccái lármáját. A közönség csak elismeréssel fogadja, hogyha a jó szándékot tett is követi.

— **Eső.** Nagy szárazság uralkodott vidékünkön. Április vége óta alig volt kiadósabb esőnk. Az eső hiányát drágán megfizette eddig is közönségünk. A konyhakerüi vetemények, a burgonya eddig nem ismert ma-

gas árakra szöktek. Az utóbbi hetekben volt esők keveset használtak a növényzetnek. Végre tegnap volt érdemesebb esőnk. Jó három óráig esett. A közönség nagy örömmel fogadta az esőt s ennek bizonyára hatása lesz a piaci árakra nézve is.

— **Ködobáló szellem.** Alsólendván nemrég csiptek nyakon egy ködobáló szellemet, most ismét másiktól kapunk hírt. Dörögden agyagot ásó fazekasok hozták haza a hírt, hogy Pusztadörögden a Skublics-féle birtok egyik aklában ugyancsak működik a ködobáló szellem. Amikor este a juhász betereli a nyáját az akolba, hát záporként hull rá a kő. Akárki más emberfia legyen, sorsát el nem kerülheti, ugyancsak meghajigálja a szellem. De a jámbor birkáknak békét hagy. A juhász már nem is meri alkonyat után behajtani a birkákat. Még napszállat előtt betereli, azután visszahúzódik, mert fél a hulló kövektől. A csendörök, akik a szellemet ki akarták puhatólni, hasonló módon jártak, mint a juhász. Most egy öreg aszszony imádkozik az akolnál, hogy a ködobáló szellemet visszavonulásra bírja. De majd mégis csak a csendöröknek kell a dörögdi szellemet is nyakon csipni, ha ugyan nem mese az egész szellem-historia.

— **Egy község neve.** Nemes-Tördemic zalamegyei község kérelmezte a kereskedelemügyi minisztertől, hogy a vasuti állomása a Badacsony-Tördemic nevet vehesse fel. Ez ellen Badacsony közbirtokossága fölebbezett, mert nem akarta, hogy más község is badacsonyi név alatt adhassa el a borát. A miniszter kijelentette, hogy Tördemic marad továbbra is Nemes-Tördemic.

— **A tapolcai vásárok.** A kereskedelemügyi miniszter a tapolcai eddigi két országos vásáron kívül, a község által tetszés szerint választandó hónapok első keddjére további két országos állavásárt engedett. Azt is hajlandó megengedni, hogy Tapolca község kérelmére a község decemberi országos állavásárját valamely más, alkalmasabb időpontra helyezze át egyszersmindkorra.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Túrje és Eötvös állomások között vasuti munkások dolgoztak a pályatesten. Folyó hó 16-án este felé a munkások látták, hogy két megterhelt vasuti kocsi közeledik feljűk, ellenkező irányból. A kocsikat a kísérők megfékezni nem tudták, mert a fékek elromlottak. A munkások megakarták akasztani a két lejtőről haladó kocsit összeütközését pusztá kézzel. De ez nem sikerült. A kocsik összeütköztek s a munkások közül ötöt leütöttek. Kettő nyomban meghalt, három pedig súlyosan megsérült. A vizsgálat folyik hogy megállapítsák kit, terhel a felelősség a súlyos esetről.

— **Tűzek.** Drávaszentmártonban a villám beleütött egy pajtába s ezt fölgyújtotta. Ettől több ház is tüzet fogott s csakhamar 17 gazda vagyona porrá égett. — Folyó hó 10-én éjjel Karácsonyán Cigány János telkén tűz támadt s ez átcsapott a szomszéd Ferinc István telkére is. Mind a két gazdának egész termése odaégett.

— **Kiadó üzlethelyiség.** A Kossuth Lajos uccában a gyógyszerlár mellett épületben kereskedőknek vagy iparosoknak alkalmas üzleti vagy raktári helyiség azonnal kiadó.

— **Alkalmi vétel.** Darnay múzeum épületében jó karban levő ajtók, üvegajtók, ablakok, öntött vaskályhák, kétszárnyas pinceaajtó, nagy kapu, földgyfa lépcsők, vas kéményajtók olcsó áron eladatnak. Jelentkezni lehet Gróf Lajos építőmesternél vagy Darnay Kálmán vaskereskedésében Sümegen.

— **Tanoncnak** egy jó családból való 2-3 középiskolai osztályt végzett fiú lapunk nyomdájában felvétetik.

Felelős szerkesztő: **Éles Károly.**
Laptulajdonos és kiadó: **Horvát Gábor.**

Vasuti menetrend.

Érvényes május 1-től.

Ukk felé indul:

D. e. 5 ó. 48, 10 ó. 34, d. u. 2 ó. 41, és 6 ó. 15 perckor.

Tapolca felé indul:

D. e. 8 ó. 33, d. u. 12 ó. 19, 4 ó. 19 és esti 8 ó. 5 perckor.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSBN

Tegnap ketségbe volt esve a direktor.

Az új operának kellett volna lennie, az összes jegyek el voltak adva és délben mondja hős tenorista, hogy semmi hangja sincs. A színházi orvos 8 napi pihenőt rendelt. Ekkor rohan direktor az első legjobb üzletbe és vesz egy doboz Tay-féle Sodeuer Mineral-pastillát s addig könyörög a tenoristának, míg ez egy pár pasztillát forró tejből bevesz és aztán még egy párat a szájában elolvaszt. No, — és hogy énekelt este? Fényesen. És ezt csak a pasztillák tették. 1 doboz ára 1 K 25 f. Minden gyógyszerlárba és drogériában kapható.

Főügynökség

Magyarország és Ausztriára:

W. Th. Guntzert, Wien, IV., Grosse Neugasse 27.

Szükségeiteinket a következő kereskedőknél és iparosoknál szerezzük be:

BAZSÓ SÁNDOR és FIA kovács és kocsigyártók. Árpád-u.

BERETZKY GYULA fűszer-, liszt- és üvegáru-kereskedése.

BÓDIS IGNÁC épület- és butorasztalos. Széchenyi-u.

BORSOS JENŐ úri és női cipész. Kész úri és női cipők. Kossuth-utca.

BÖHM PÁL kézmű-, divatáru kereskedése és vászon gyári raktára. Kossuth Lajos u.

CSIZMAZIA ISTVÁN vas- és fűszerkereskedése. Gazdasági magvak. Gazdasági gépek. Kisfaludy-Szállóval szemben.

DARNAY KALMÁN vas- és fűszerkereskedő Gazdasági gépek raktára. Régiségtár.
FEJES LAJOS, hentes és kocsmáros. Árpád-u. 156. sz.

FISCHER MÓR ecetszesz-, konyak- és likörgyáros, pálinkanagykereskedő. Mosó-u.

GRÜNFELD J. úri szabó üzlete és kész férfi ruharaktár, Sümegen.

HORVÁTH LAJOS borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca.

HULLAY LAJOS építőmester. Árpád-ucca 454 sz.

JANKÓ ÁRPÁD úri és női cipők. Márkus-féle Áruház mellett.

IOÓS ANTAL borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca, Epstein-ház.

KELL JENŐ hétkocsitulajdonos és vendéglős. Mihályfai-ucca 82. sz.

KLAFFL LAJOS épület- és butorasztalos, Temetkezési vállalkozó. Nagy koporsó-raktár.

KLEIN MÓR pék üzlete. Hazai sörök raktára.

KOHN TESTVÉREK vaskereskedése, gépraktár. Kossuth Lajos-ucca.

KOVÁCS VILMOS vegyeskereskedő és kocsmáros. Mihályfai-ucca.

KORBÉLY FERENC sütő üzlete. Árpád-ucca 287. sz.

KOVÁCS ZSIGMOND borbély és fodrász.

LÖWY NÖVÉREK női ruha varróterme Deák Ferenc ucca.

MAUTHNER SAMU vegyeskereskedő. Keszthelyi-ucca.

MÁRKUS SALAMON FIA áruháza. Kossuth Lajos-ucca.

MESTERHÁZY SÁNDOR vendéglős a Kisfaludy-szálló tulajdonosa.

MÉSZÁRÓS SÁNDOR hentes. Kossuth Lajos-ucca.

NOVÁK SÁNDOR mézeskalácsos és lisztkereskedő Deák Ferenc-ucca 112. sz.

ORBÁN ISTVÁN kávéháza. Kossuth-ucca, PAULINYI JÓZSEF lisztkereskedése, gabonacsere. Flórián-tér és Árpád-ucca sarkán.

PENTZ MIHÁLY kőfaragómester, nagy sirkőraktár. Árpád-ucca.

ROTHSCHILD SÁNDOR épületfa- és deszkakereskedő. Rendeki-ucca.

SCHNITZLER SAROLTA kézimunka üzlete és harisnyakötődéje. Kossuth-ucca.

SCHRÖDER JÓZSEF vasúti vendéglős.

SKÁLÁK MIHÁLY vendéglős, Árpád-ucca.

SZIJARTÓ GYORGY templom-, szoba- és címfestő. A plébánia templom mellett.

SZELESTEY GÉZA beszálló vendéglője az »Arany-bárány«-hoz.

TASCHEK JÁNOS építőmester és vállalkozó. Váralja utca 35 szám. Major festő-féle ház.

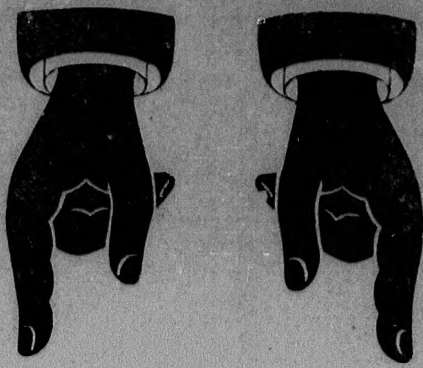
TÓTH GYULA férfi- és gyermekruha raktára, Flórián-tér.

WÜRZBURGER JAKAB vegyes, porcellán- és üvegáru nagykereskedése.

ZSCHIESCHE JÓZSEF gőzmalomtulajdonos. Gabonacsere.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen kéjjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a **szabd. hattu-gyógyszertár** által Majna-Frankfurt.

Ramassetter-szobor

látképe kapható

Horvát Gábornénál
Sümegen.

Lakások, gazdasági épületek

fedésére szolgáló vízátlatlan

kátrányos fedőlemezt,

kátrányos pépszalagot és

kátrányt állandóan raktáron tart

és a legolcsóbban árusít

Würzburger Jakob, Sümeg.

Fűszer és lisztüzlet

jó forgalmú helyen, mely 20 év óta áll fenn, 1908 augusztus 1-re átadó. Halmérés és tözsde is. Az üzletberendezés külön is eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Üzletnyitás.

A n. é. közönséget tisztelettel értesítem, hogy **Sümegen, a Kossuth Lajos-utca 23. sz. alatti sarokházban** (Kisfaludy szállóval szemben) a mai kor igényeinek teljesen megfelelő **vas-, fűszer-, gazdasági mag- és vegyeskereskedést** nyitottam. Támaszkodva számos évi tapasztalataimra, melyeket nagyobb városokban, valamint a helybeli Darnay Kálmán vas- és fűszerkereskedő cégnél évek során át e téren szereztem, biztosíthatom nagyrabecsült vevőimet, hogy a legmesszebbmenő igényeknek is képes leszek megfelelni. Fő törekvésem oda fog irányulni, hogy szolid üzleti elveim alapján, pontos, gyors és szolid kiszolgálás által t. vevőim teljes bizalmát minden tekintetben kiérdemeljem. A n. é. közönség nagyrabecsült pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Csizmázia Istvan.

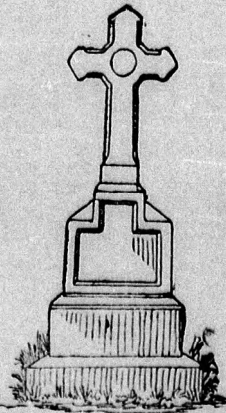
Hirdetéseket

jutányos áron felvesz

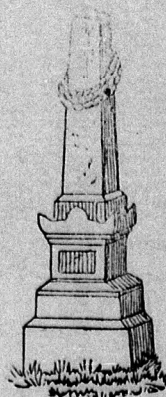
a kiadóhivatal.

Pentz Mihály

kőfaragómester Sümegen.

Dús választék mindenféle sirkőben. Ugymint: márvány, gránit, szienit, labrador és porfirból. Siremlékeket, uti keresztet, szentháromság szobrokat, épület- és minden egyéb e szakmába vágó munkákat és javításokat jutányos áron elvállal és izléses kivitelben készít.

Márkus Salamon Fia cég áruháza

Sümege, Kossuth Lajos ucca.

Nagy választék magyar gyártású sirkoszorukban.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát a tavaszi és nyári idényre: legújabb és legdivatosabb ruhakelmékből, gyapju, pamut, delin, battist, blouzkelmékből, vásznak, paplanok, ingek, nyakkendők, gallérok és kézelőkből. Nyaktűk, ing- és kézelőgombok.

Ágy- és asztalterítők, szőnyegek, függönyök a legjutányosabb árakon.

A nagyérdemű hölgyközönség kívánságának megfelelően, egyes ruhák-
nak és blouzoknak való legfinomabb kelmékből, selymekből dús választéku raktárt tartok.

Nagy választék magyar gyártású sirkoszorukban.

Sétabotok. Hazai gyártmányú eső- és napernyők.

Mindennemű

nyomtatványokat

jutányos áron és izléses kivitelben készít

Horvát Gábor

könyvnyomdája Sümegen.

Mindennemű

könyvkötőmunkák

elfogadtatnak.

Nyomatott Horvát Gábor gyorsajtóján Sümegen.